Direktiivi riigisisese õigusega kooskõla analüüs

Kui direktiiv sätestab sõnaselgelt, et selle direktiivi ülevõtmiseks tuleb vastu võetud õigusnormidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde lisada viide sellele direktiivile, siis on igal juhul vajalik võtta vastu õigusnormid selle direktiivi ülevõtmiseks (vt Euroopa Kohtu otsus liidetud kohtuasjades **C-444/09 ja C-456/09**). Enne direktiivi ülevõtmisele asumist tuleb alati esmalt hinnata selle kooskõla riigisisese õigusega.

See analüüs võib viia järgmiste järeldusteni:

- ✓ riigisisene õigus juba vastab Euroopa Liidu õigusele ja riigisiseses õiguses pole vajadust mingeid muudatusi teha, kuid see on siiski pigem erandlik olukord;

- ✓ riigisiseses õiguses on konkreetset valdkonda küll reguleeritud, kuid see ei vasta Euroopa Liidu õigusele, mistõttu tuleb kehtivat õigust muuta, norme kehtetuks tunnistada või välja töötada uus õigusakt;

- ✓ riigisiseses õiguses on direktiivi valdkond reguleerimata ning olemasolevatest aktidest ühegi reguleerimisalasse kavandatav regulatsioon ei sobitu, mistõttu tuleb koostada uus õigusakt.

Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika järgi ei vabasta tõsiasi, et konkreetses liikmesriigis ei esine direktiiviga reguleeritud teatud tegevust, seda liikmesriiki kohustusest kehtestada õigus- ja haldusnormid, et tagada kõigi selle direktiivi sätete nõuetekohane ülevõtmine. Nii õiguskindluse põhimõte kui ka vajadus tagada direktiivide täielik kohaldamine mitte ainult faktiliselt, vaid ka õiguslikult nõuab, et kõik liikmesriigid võtavad asjaomase direktiivi sätted üle selges, täpses ja läbipaistvas õiguslikus raamistikus, nähes direktiiviga hõlmatud valdkonnas ette siduvad sätted.

See kohustus on liikmesriikidel selleks, et ennetada seal teatud ajal valitseva olukorra muutumist ning tagada, et kõik ELi – sealhulgas nende liikmesriikide, kus direktiiviga ettenähtud teatud tegevust ei esine, – õigussubjektid teaksid selgelt ja täpselt, millised on nende õigused ja kohustused igas olukorras. Euroopa Kohtu praktika järgi ei ole ülevõtmine kohustuslik vaid juhul, kui direktiivi ülevõtmine on mõttetu geograafiliste olude tõttu (vt Euroopa Kohtu otsus **C-343/08**).

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 22.10.2024